

СТАТУТ

Українського Товариства

„ПРОСВІТА“

на Поліссі.

СТАТУТ

Українського Товариства

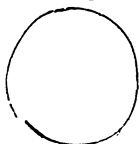
„ПРОСВІТА”

на Поліссі.

Niniejszym nadaje Stowarzyszeniu pod nazwą „Ukraińskie Towarzystwo „Proswita“ na Polesiu” zdolność prawną i polecam zapisać wymienione Stowarzyszenie do Rejestru Stowarzyszeń i Związków. Brześć n-B. dn. 7 lipca 1928 r.

Wojewoda Poleski (—) J. Krahelski

Кругла печатка (Urząd
Wojewódzki Poleski)

Wciągnięte do Rejestru Stowarzyszeń i Związków pod № 634.

Brześć nB. dn. 7 lipca 1928 r.

w/z Kierownik Oddziału B. Popel.

I. НАЗВА ТОВАРИСТВА.

§ 1. Товариство має назву: „УКРАЇНСЬКЕ ТОВАРИСТВО „ПРОСВІТА“ НА ПОЛІССІ“.

II. МІСЦЕ ОСІДКУ Й ТЕРЕН ДІЯЛЬНОСТІ ТОВАРИСТВА.

§ 2. Українське Товариство „Просвіта“ на Поліссі має осідком м. Бересть і провадить свою діяльність через Філії на терені всіх земель, що під час затвердження цього Статуту належали до Поліського Воєвідства.

III. МЕТА ТОВАРИСТВА.

§ 3. Товариство ставить своїм завданням ширення освіти та піднесення культурного стану української людности Полісся.

§ 4. Для здійснення цієї мети Товариство буде: а) закладати свої філії, б) відкривати середні та початкові загально-освітні та фахові школи, в) засновувати бібліотеки, читальні, випозичальні книжок і т. и., г) закладати книгарні, газетні та книжкові кіоски, уряджувати рухому продаж книжок та всіляких видань, звязаних з книжковою та часописною продукцією, д) закладати друкарні, палітурні, склади паперу і т. и., е) видавати книжки, журнали, часописи і т. и., є) впоряджати прилюдні лекції, відчити, академії, загально-освітні та фахові курси, скликати зізди та наради в освітніх, сільсько-господарських, економічних та кооперативних справах, уряджувати просвітні екскурсії, ж) впо-

ряджати сільсько-господарські вистави та присуджувати нагороди за кращі експонати, з) закладати музеї, зразкові поля, дослідні станції й т. и., і) впоряджати публічні спектаклі, концерти, забави та всякого роду культурні розваги, и) організовувати народні хори, оркестри, пластові та протипожежні команди, а також всякого роду спортові гуртки, к) відкривати дитячі садки, притулки, захоронки, бурси та всякого роду просвітні та добродійні заклади, л) засновувати правничі консультації та бюро правних порад.

IV. ПРАВА ТОВАРИСТВА.

§ 5. УКРАЇНСЬКЕ ТОВАРИСТВО „ПРОСВІТА“ на ПОЛІССІ має право купувати та продавати рухоме й нерухоме майно, приймати пожертви, даровизни, спадщини, збирати кошти на цілі освітні, господарчі та добродійні, позивати та відповідати на суді й взагалі вступатив правні стосунки та виконувати всі чинности в межах державних законів, користаючись з прав, що прислугуюють юридичній особі.

§ 5. Товариство має округлу печать з написом „УКРАЇНСЬКЕ ТОВАРИСТВО „ПРОСВІТА“ НА ПОЛІССІ“:

V. СКЛАД ТОВАРИСТВА.

§ 7. Товариство складається з членів: дійсних, довічних, почесних і співробітників.

Дійсним членом Товариства є кожна повнолітня особа української народности, що заплатила

членську вкладку та що її, на підставі цього Статуту, Головна Управа прийняла до складу Товариства.

Довічним членом є кожний дійсний член, що вплатить до каси Товариства суму грошей в розмірі членської вкладки за 25 років.

Почесним членом Товариства може бути особа, яка має особливі заслуги в ділянках української культури, науки, письменства, мистецтва чи громадської діяльності або особливо прислужилася Товариству своєю працею чи жертвенністю.

Членом-співробітником може бути особа не молодша 21 року, що своєю працею прислужилася Товариству та що її прийме до складу Товариства Головна Управа.

§ 8. Почесних членів обирають Загальні Збори Товариства більшістю $\frac{3}{4}$ голосів присутніх на Зборах членів.

§ 9. Почесним і Довічним Членам Товариства видається спеціальні грамоти за підписами Голови Товариства і всіх Членів Головної Управи та за печаткою Товариства.

Дійсні Члени і Члени-Співробітники одержують що року від Головної Управи встановлені посвідчення.

§ 10. Особа, що бажає бути членом Товариства, складає про це заяву на письмі до Головної Управи, додаючи рекомендації не менш, як 2-х дійсних членів Товариства.

§ 11. Членів Товариства приймає Головна Управа постановою більшості $\frac{3}{4}$ голосів присутніх Членів. Постанову про прийняття до складу Товариства обов'язково вписується до протоколу.

§ 12. Особа, що їй відмовлено в прийнятті до складу Товариства, має право звернутись до Загальних Зборів Товариства, які остаточно вирішують цю справу постановою більшості $\frac{3}{4}$ голосів присутніх членів.

§ 13. Кожного члена Товариства, діяльність якого суперечить завданням Товариства або взагалі не відповідає цьому Статутові, Головна Управа може виключити зі складу Товариства постановою $\frac{1}{4}$ в сіх Членів Управи.

Виключений член має право оскаржити постанову Головної Управи Загальним Збором Товариства, які остаточно вирішують цю справу постановою $\frac{3}{4}$ голосів присутніх членів.

§ 14. Члени Товариства, за винятком членів-співробітників, мають право:

1) брати участь з правом вирішуючого голосу в засіданнях Загальних Зборів Бібліотеки-Читальні, до складу якої вони належать та тої Філії Товариства, до району якої належить та Бібліотека-Читальня.

2) вибирати та бути обраними на делегатів на Загальні Збори Товариства.

Примітка: Почесні Члени беруть участь в Загальних Зборах Товариства з правом вирішую-

чого голосу.

3) користуватися всіма культурними та матеріальними засобами Товариства згідно з постановами Загальних Зборів.

4) переглядати книгу протоколів Загальних Зборів Товариства та рахункове замкнення за минулий рік на протязі 7-ми днів перед Загальними Зборами Товариства.

§ 15. Члени-Співробітники беруть участь в засіданнях Загальних Зборів Бібліотеки-Читальні, до складу якої вони належать, з правом дорадчого голосу.

§ 16. Кожний член Товариства є обов'язаний:

1) сплачувати до каси Головної Управи Товариства щороку членську вкладку в розмірі двох зол. (2 зол), а при вступі до складу Товариства і вписове в розмірі членської вкладки (річної).

Примітка: Почесних та Довічних Членів плата членської вкладки не обов'язує.

2) сплачувати до каси Бібліотеки Читальні свого району членські вкладки, що встановлюють Загальні Збори Бібліотеки-Читальні.

3) причинятися відповідною працею до досягнення завдань Товариства.

4) виконувати приписи цього Статуту та постанови всіх органів Товариства.

§ 17. Член Товариства, який до 1-го лютого не внесе до каси Товариства членської вкладки

за біжучий рік, перестає бути членом Товариства.

Про викреслення членів, що не внесли вклади, Головна Управа складає протокола.

VI. ОРГАНИ ТОВАРИСТВА.

§ 18. Справами Товариства керують: А) Загальні Збори Товариства, Б) Головна Управа Товариства, в) Філії Товариства, г) Бібліотеки-Читальні Товариства.

А. ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ ТОВАРИСТВА.

§ 19. Загальні Збори є вищий орган Товариства, якому належить вся повнота прав що до розпорядження майном Товариства, накреслення напрямку діяльності і методів праці Товариства та остаточного розв'язання справ, внесених на розгляд Загальних Зборів.

§ 20. Загальні Збори Товариства складають:

1) Почесні Члени Товариства,

2) Делегати Бібліотек-Читалень Товариства,

Примітка: Кожна Бібліотека-Читальня, що має од 10—25 членів Товариства обирає 1 делегата

„ 25—50	„	„	2	„
„ 50—100	„	„	3	„
„ 100—200	„	„	4	„
понад —200	„	„	5	„

3) Члени Головної Управи Товариства,

4) Голови Філій Товариства або їх Заступники,

5) Керівники Бібліотек-Читалень.

Примітка: Член Загальних Зборів не голосує в справах, що торкаються його діяльності.

§ 21. Загальні Збори Товариства бувають Звичайні й Надзвичайні.

§ 22. Звичайні Загальні Збори Товариства скликається що року до 1-го червня.

Надзвичайні Збори скликається на постанову Головної Управи або Ревізійної Комісії, або на письмєнну вимогу не менш як $\frac{1}{10}$ кількості всіх Бібліотек-Читалень Товариства.

Як Звичайні, так і Надзвичайні Загальні Збори Товариства скликає Головна Управа.

§ 23. Загальні Збори вважається за правом- сильні, коли в них бере участь не менш, як половина кількості всіх членів, що мають право рішачого голосу на Загальних Зборах. В разі неприбуття на визначену годину законної кількості членів, Загальні Збори, по упливі одної години, коли це зазначено було на оповістці про Збори, вважається за правомочні, незалежно від кількості присутніх членів.

§ 24. На Загальних Зборах кожний член має тільки один голос.

§ 25. Оповістки про Загальні Збори Товариства з зазначенням усіх справ, що мають бути на них обмірковані, мусять бути розіслані по всіх Філіях та Бібліотеках-Читальнях Товариства не пізніш, як за два тижні перед Загальними Зборами. Ого-

лошення про Загальні Збори з зазначенням порядку денного вивішується в помешканнях Філій та Бібліотек-Читалень Товариства на протязі одного тижня перед Зборами.

§ 26. Загальні Збори одкриває Голова Товариства.

Провід в Загальних Зборах має Президія: в складі Голови Товариства, яко Голови Зборів, та Заступника і двох Секретарів, що їх обирають Загальні Збори з поміж присутніх членів.

При розгляді скарг на діяльність Головної Управи, головування на Загальних Зборах переймає Заступник Голови Зборів.

§ 27. Всі постанови на Загальних Зборах приймається звичайною більшістю голосів, окрім постанов в справах, зазначених в §§ 8, 12, 13, 67 та 68 цього Статуту, а також постанов що до набуття та збуття нерухомости, які западають більшістю $\frac{3}{4}$ голосів присутніх на Зборах Членів.

§ 28. До компетенції Загальних Зборів належить:

1) обрання Членів Головної Управи Товариства та Ревізійної Комісії,

2) обрання Почесних Членів Товариства,

3) остаточне розв'язання скарг на неприйняття в Члени Товариства та на виключення зі складу Товариства

4) набуття та збуття нерухомости,

5) розгляд та затвердження справоздань з

діяльності Товариства,

6) затвердження бюджету на біжучий рік,

7) встановлення розміру членської вкладки на наступний рік,

8) встановлення розміру відсотку від прибутків Бібліотек-Читалень, що вплачується до каси Філій (§ 50 п. I),

9) зміна Статуту Товариства,

10) ліквідація Товариства та

11) всі інші справи, що їх внесе Головна Управа на розгляд Загальних Зборів.

Б. ГОЛОВНА УПРАВА.

§ 29. Головна Управа є вищий керуючий і виконавчий орган Товариства.

Головна Управа складається з 6 Членів і 3 Заступників, що їх обрали Загальні Збори з поміж Членів Товариства таємним голосуванням звичайною більшістю голосів присутніх членів.

Загальні Збори мають право збільшити або зменшити кількість Членів Головної Управи.

Примітка: До часу скликання перших Звичайних Загальних Зборів Товариства, згідно з цим Статутом, чинности Головної Управи переймає Рада Товариства, що її було обрано на останніх Загальних Зборах Українського Товариства „Просвіта“ в Бересті.

§ 30. Головна Управа Товариства обирається на один рік, про чому з 6 Членів Головної Управи 4 Членів обирається з поміж членів Товариства, що мешкають в місці осідку Товариства.

§ 31. Головна Управа обирає з поміж себе Голову Товариства, його Заступника, Секретаря та Скарбника.

§ 32. Члени Головної Управи виконують свої обовязки безплатно, однак Загальним Зборам прислуговує право визначати їм винагородження за працю.

§ 33. Засідання Головної Управи скликає Голова Товариства або його Заступник в міру потреби, але не менш, як два рази на місяць.

Постанови Головної Управи западають звичайною більшістю голосів, окрім постанов в справах, для вирішення яких цей Статут вимагає кваліфікованої більшості голосів (§ 11, 13).

При рівності голосів, голос Голови дає перевагу.

Для правосильности постанов Головної Управи є konieczною присутність на засіданні Голови або його Заступника та не менш трьох Членів Головної Управи.

§ 34. До компетенції Головної Управи належить:

1) скликання Загальних Зборів Товариства, складання їм справоздань з діяльності Товариства, складання білянсу, бюджету, стану маєткового та різних внесків,

2) безпосередній догляд над діяльністю Філій та Бібліотек-Читалень Товариства, переведення в них ревізій, скликання в разі потреби Філіяльних Зборів та засідань Рад Філій, затвердження постанов Загальних Зборів Філій та Рад Філій,

3) відкриття та закриття Філій та Бібліотек-Читалень, затвердження Голів Філій та Керовників Бібліотек-Читалень,

4) прийняття та виключення членів Товариства й ведення реєстру їх,

5) утворювання ріжного роду комісій для переведення окремих справ,

6) видання правилників для Філій, Бібліотек-Читалень, комісій й т. и.,

7) провадження рахунковости Товариства,

8) призначення працівників до Канцелярії Головної Управи та визначення їм винагородження,

9) видання літературних творів та часописів, одержання концесій на школи та взагалі виконання всіх інших, безпосередньо або через підлеглі органи, завдань Товариства, що їх зазначено в § 3 цього Статуту.

§ 35. Головна Управа Товариства безпосередньо розпоряджає коштами, що становлять:

1) суми вписові та ріжні вкладки членів Товариства;

2) допомоги державних установ та самоврядування;

3) допомоги та пожертви від інституцій, товариств та приватних осіб;

4) прибутки від продажу книжок та видань Товариства та ріжного роду впливи до Головної Каси Товариства.

§ 36. Головна Управа репрезентує Товариство назовні перед владою та перед усіми державними, громадськими та приватними установами.

В. ФІЛІЇ ТОВАРИСТВА.

§ 37. В міру розвитку діяльності Товариства Головна Управа має право закладати Філії Товариства на місцях. Головна Управа Товариства визначає для Філії Товариства округу, на яку Філія може поширювати свою діяльність.

Всі Бібліотеки-Читальні, що знаходяться в даній окрузі об'єднуються в Філії тієї округи і вони провадять свою діяльність під керуванням її.

§ 38. Кожна Філія Товариства має назву: „Н-ська Філія Українського Товариства „Просвіта“ на Поліссі“.

§ 39. Філія Товариства виконує завдання Товариства, керуючись приписами цього Статуту, правильниками та постановами і вказівками Головної Управи Товариства.

§ 40. Філія користується з округлої печатки з написом: „Українське Товариство „Просвіта“ на Поліссі“, в середині Філія в.....

§ 41, Справами Філії Товариства керують Загальні Збори Філії та Рада Філії.

Рада Філії складається з 5-х членів, яких обирають Загальні Збори Філії таємним голосуванням.

Члени Ради обирають з поміж себе Голову Філії, його Заступника, Секретаря та Скарбника.

Голову Філії на його уряді затверджує Головна Управа Товариства.

§ 42. Рада Філії адмініструє та опікується майном Товариства в своїй окрузі, організовує просвітню працю в підлеглих їй Бібліотеках-Читальнях провадить зносини з іншими організаціями та місцевими органами влади своєї округи.

Зносини з владою II-ї інстанції Рада Філії провадить через Головну Управу.

Постанови Ради Філії западають звичайною більшістю голосів. В разі рівності голосів, голос Голови дає перевагу.

§ 43. Загальні Збори Філії бувають Звичайні й Надзвичайні.

Членами Загальних Зборів Філії є всі члени Т-ва „Просвіта“, приписані до тих Бібліотек-Читальень, що входять в округу тієї Філії.

Загальні Збори Філії вважається за правомисильні при виконанні приписів § 23 цього Статуту.

§ 44. Загальні Збори Філії скликає Рада Філії в порозумінні з Головною Управою Товариства.

Відчиняє й провадить Збори Голова Філії.

Примітка: Перші Загальні Збори Філії скликається з постанови Головної Управи. Провід на тих Зборах має відпоручник Головної Управи.

§ 45. Про потребу скликання Загальних Зборів, Рада Філії повідомляє Головну Управу Товариства, а по одержанні згоди Головної Управи повідомляє своїх членів через Бібліотеки-Читальні оповістками з зазначенням місця, дня й години Зборів, а також справ, що підлягають розглядові,

Оповістки про Загальні Збори Рада Філії висилає через підлеглі їй Бібліотеки-Читальні за два тижні перед Зборами.

§ 46. Всі постанови на Загальних Зборах Філії приймається звичайною більшістю голосів. В разі рівності голосів, голос Голови Зборів дає перевагу.

§ 47. Звичайні Загальні Збори Філії відбуваються раз на рік не пізніше 1-го березня для розгляду справоздання Ради Філії, ухвалення бюджету Філії, обрання членів Ради, встановлення членських складок на потреби Філії, встановлення розміру оплати від дозволів на прилюдні вистави, концерти та збірки, що їх уряджують Бібліотеки-Читальні, а також для розгляду інших справ, що вимагають вирішення на Загальних Зборах Філії.

§ 48. Надзвичайні Загальні Збори скликається в разі потреби на жадання Головної Управи

Товариства або згідно з постановою Ради Філії, або на вимогу $\frac{1}{10}$ загального числа членів Товариства округи Філії для обмірковання та вирішення невідкладних біжучих справ.

§ 49. Філія в своїй діяльності безпосередньо підлягає Головній Управі й виконує всі її вказівки і розпорядження.

Всі постанови Загальних Зборів Філії та Ради Філії підлягають затвердженню Головної Управи Товариства.

§ 50. Засоби Філії становлять:

- 1) відсотки від прибутків Бібліотек-Читалень,
- 2) оплати від дозволів на прилюдні вистави, концерти, карнавочні збірки, що уряджують Бібліотеки-Читальні,
- 3) кошти, що асигнує Головна Управа Товариства,
- 4) різного роду субсидії та пожертви,
- 5) прибутки від власних підприємств.

Примітка: Розмір відсотків від прибутків Бібліотек-Читалень встановлюють Загальні Збори Товариства, а розмір оплати від дозволів на вистави, концерти і збірки встановлюють Загальні Збори Філії.

§ 51. Філія Товариства може бути розв'язана постановою Головної Управи.

В разі ліквідації все майно й справи Філії переймає Головна Управа Товариства

§ 52. Для успішнішого досягнення цілей Товариства, Головна Управа може скликати окружні збори кількох Філій.

Окружні Збори провадить відпоручник Головної Управи, стосуючись до приписів, що встановлені для провадження Загальних Зборів Товариства.

Г. БІБЛІОТЕКИ-ЧИТАЛЬНІ ТОВАРИСТВА.

§ 53. Бібліотоку-Читальню відкриває Головна Управа Товариства на жадання не менш, як 10 членів Товариства, що мешкають в даній місцевості та складуть про це заяву через відповідну Філію Товариства,

§ 54. Кожний член Товариства мусить бути членом Бібліотеки-Читальні, коли вона є в тій місцевості, де він мешкає. Не може бути членом Бібліотеки-Читальні особа, що не є членом Товариства.

Читачами Бібліотеки-Читальні можуть бути громадяне всякого віку. Ці останні користуються тільки з права читання книжок та газет в читальні.

§ 55. Кожна Бібліотека-Читальня носить назву: „Н-ська Бібліотека-Читальня Українського Товариства „Просвіта“ на Поліссі“.

§ 56. Справи Бібліотеки-Читальні провадить Керовник її, якого затверджує Головна Управа Товариства на внесок тієї Ради Філії, до округи якої належить Бібліотека-Читальня. Керовник виконує

свої обов'язки під безпосереднім доглядом Ради Філії, стисло додержуючись приписів цього Статуту, правильників, постанов Загальних Зборів Товариства та Філії, вказівок Ради Філії та Головної Управи Товариства.

§ 57. Керовник Бібліотеки-Читальні виконує свої обов'язки безплатно, але Головна Управа Товариства, на внесок Ради відповідної Філії, може визначити йому винагородження за працю.

§ 58. Для вирішення справ внутрішнього життя Бібліотеки-Читальні та для вибору делегатів на Загальні Збори Товариства Керовник з дозволу Ради Філії, до округи якої належить Бібліотека-Читальня, має право скликати Загальні Збори членів Товариства, які приписані до тієї Бібліотеки-Читальні.

На Загальних Зборах Бібліотеки-Читальні справи вирішується звичайною більшістю голосів, при чому в разі рівності голосів, голос Керовника дає перевагу.

Збори членів Бібліотеки-Читальні правосильні коли в них беруть участь не менш, як половина членів, приписаних до тієї Бібліотеки-Читальні.

Головує на Зборах Керовник Бібліотеки-Читальні.

Постанови Загальних Зборів Бібліотеки-Читальні Рада Філії подає з своїм внеском на затвердження Головної Управи Товариства.

§ 59. Для збільшення засобів Бібліотека-Читальня має право:

1) побирати з членів Бібліотеки-Читальні внесок, розмір якого встановлюється на Загальних Зборах членів Бібліотеки-Читальні;

2) приймати субсидії та пожертви;

3) влаштовувати вуличні карнавальні збірки, вистави, концерти, вечірки, колядки та інше;

4) користатись з прибутків від своїх підприємств, як напр. взірцеві поля, городи, сади, пасіки, молочарні та інше.

§ 60. З своїх прибутків Бібліотека-Читальня вплачує до каси своєї Філії певний відсоток, розмір якого встановлюють Загальні Збори Товариства.

§ 61. Безпосередніх зносин з органами влади Бібліотеки-Читальні не мають, а провадять їх або через Раду Філії Товариства, або через Головну Управу Товариства.

§ 62. В разі закриття Бібліотеки-Читальні все її майно переймає Рада Філії, до округи якої належала закрита Бібліотека-Читальня.

VII РЕВІЗІЙНА КОМІСІЯ.

§ 63. Ревізійна Комісія складається з трьох членів та одного Заступника, що їх обрали Загальні Збори таємним голосуванням звичайною більші-

стю голосів.

§ 64. Ревізійна Комісія має право контролювати кожного часу майно Товариства, рахунковість та стан каси Головної Управи, Філій та Бібліотек Читалень.

§ 65. Ревізійна Комісія обирається на один рік.

§ 66. Ревізійна Комісія подає свої протоколи, справоздання та внески Загальним Зборам Товариства через Головну Управу що найменш за 2 тижні перед засіданням Загальних Зборів.

VIII. ЗМІНА СТАТУТУ.

§ 67. Для зміни цього Статуту потрібно:

1) щоб проєкт зміни був обміркований на засіданні Ради кожної Філії Товариства;

2) щоб оповістки про ті Загальні Збори, які мають ухвалити зміну Статуту, були подані до двох українських газет принаймні за місяць до дня Загальних Зборів;

3) щоб на тих Загальних Зборах брали участь не менш, як $\frac{3}{4}$ загальної кількості членів;

4) щоб постанова про зміну Статуту була прийнята більшістю що найменш $\frac{3}{4}$ голосів присутніх членів.

IX. ЛІКВІДАЦІЯ ТОВАРИСТВА.

§ 68 Ліквідацію Товариства можуть ухвалити

тільки спеціальні Загальні Збори Товариства, коли на них буде присутіми не менш, як $\frac{3}{4}$ загальної кількості членів, а сама постанова про ліквідацію буде прийнята не менш, як більшістю $\frac{3}{4}$ голосів присутніх членів.

§ 69. В разі закриття Товариства, майно його переходить до одної з українських просвітніх або кооперативних установ на Поліссі.
